

BEŞERİ SİSTEMLER - II

Test - 01

Nüfusun Önemi ve Özellikleri - I

DERS UYGULAMA Föyleri

1. Devletler nüfuslarının niteliksel ve niceliksel özelliklerini belirleyebilmek amacıyla nüfus sayımları yapar.

Aşağıdakilerden hangisi günümüzde yapılan nüfus sayımlarının amaçlarından biri değildir?

- A) Nüfusun eğitim düzeyini belirlemek
- B) Vatandaşlardan toplanacak vergiyi belirlemek
- C) Nüfusun yaş ve cinsiyet yapısını belirlemek
- D) Doğum ve ölüm oranlarını belirlemek
- E) Nüfusun ekonomik faaliyet ve meslek kollarına göre dağılışını belirlemek

2. **Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızının düşük olmasının doğurduğu olumlu sonuçlardan biri değildir?**

- A) Kişi başına düşen millî gelir artar.
- B) Demografik yatırımlara ayrılan pay azaldığından kalkınma hızı yükselir.
- C) Tüketim azalır ve tasarruflar artar.
- D) İşsizlik ve genç bağımlı nüfus oranı azalır.
- E) Sosyal güvenlik kurumlarına ayrılan bütçe artar.

3. İnsanların ortalama yaşam süresi; yaşam standardı, beslenme koşulları ve sağlık hizmetlerinden yararlanabilme gibi ölçütlere bağlıdır. Bu durum ise ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile ilgilidir.

Buna göre aşağıda verilen ülkelerin hangisinde ortalama yaşam süresinin diğerlerine göre daha kısa olması beklenir?

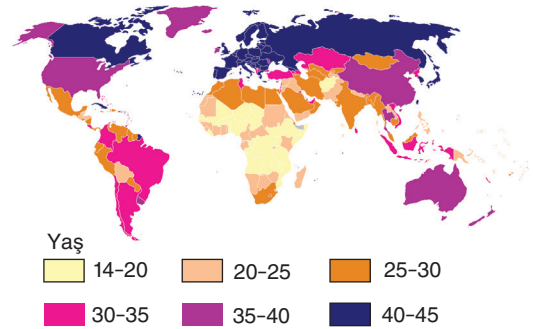
- A) Türkiye
- B) Meksika
- C) Sudan
- D) Brezilya
- E) Yunanistan

4. Dünya genelinde kadın ve erkek nüfus oranı birbirine yakındır. Ancak bazı olaylar cinsiyet oranında farklılıklara yol açar.

Aşağıdakilerden hangisi nüfusun cinsiyet oranını etkileyen olaylardan biridir?

- A) Ekonomik faaliyetler
- B) Göç hareketleri
- C) Salgın hastalıklar
- D) Tarımda makineleşme
- E) Doğal afetler

5. Aşağıda ülkelerin ortalama yaşlarının gösterildiği harita verilmiştir.

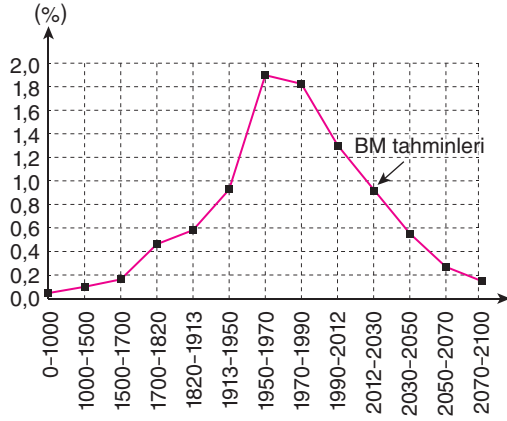
Bu haritadaki verilerden yola çıkılarak,

- I. Afrika kıtasında ortalama yaşam süresi kısadır.
- II. Avrupa kıtasında doğum oranları yüksektir.
- III. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile ortalama yaş arasında bir ilişki bulunmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Aşağıdaki grafikte İlk Çağ'dan 2100 (tahmini) yılına kadar dünya nüfusunun artış hızı yüzde (%) olarak verilmiştir.

Yalnızca bu grafikteki verilerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönem 1950-1970 arasındır.
 B) 2012-2030 döneminde nüfus artış hızının %1'in altına düşeceği öngörülmektedir.
 C) 1970 yılında dünyadaki nüfus miktarı günümüzdekinden daha fazla artmıştır.
 D) 21. yüzyılın sonunda dünyadaki nüfus artış hızının 0'a yaklaşacağı öngörülmektedir.
 E) Verilen dönemlerin tamamında dünya nüfusu artmıştır.

7. 15-64 yaş arası olan ve bir işte çalışan nüfusa "aktif nüfus" denir.

Bir ülkede aktif nüfus oranının azalmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi olduğu söylenemez?

- A) 15-25 arasındaki yaş grubunda bulunan öğrenci sayısının artması
 B) Nüfus artış hızının iş olanaklarından fazla olması
 C) Tarımda makine kullanımının artmasıyla çalışan kişi sayısının azalması
 D) Başka ülkelere işçi göçlerinin yaşanması
 E) Kadınların toplumdaki statüsünün artması

8. Aşağıda K ve L ülkesinde doğum, ölüm ve gerçek nüfus artışı oranları verilmiştir.

Ülkeler	Doğum Oranı (%)	Ölüm Oranı (%)	Gerçek Artış Oranı (%)
K	28	14	9
L	4	5	2

Tablodan yararlanılarak bu ülkelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) K ülkesinin nüfusu, L ülkesinden fazladır.
 B) L ülkesi dış göç almaktadır.
 C) K ülkesinde doğal nüfus artış oranı, gerçek nüfus artış oranından yüksektir.
 D) L ülkesi göç almazsa nüfusu azalır.
 E) Ülkelerin sosyoekonomik durumları farklıdır.

9. Dünyada ilk modern nüfus sayımları aşağıdaki bölgelerden hangisinde yapılmıştır?

- A) Latin Amerika
 B) Kafkas ülkeleri
 C) Kuzey Amerika
 D) Orta Asya
 E) İskandinav Yarımadası

10. Aşağıdaki tabloda beş ülkede aktif nüfusun sektörel dağılımı verilmiştir.

Ülke	Tarım	Sanayi	Hizmetler
I.	%10	%35	%55
II.	%20	%50	%30
III.	%25	%25	%50
IV.	%40	%40	%20
V.	%60	%25	%15

Bu ülkelerden hangisi ekonomik yönden daha fazla kalkınmıştır?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV
 E) V

1065858

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıda nüfus sayımlarında kullanılan iki yöntem tanımlanmıştır.

Nüfus Sayım Yöntemleri

De facto yöntemi: İnsanların sayım gününde bulundukları yerin nüfusuna eklenmesi esasına dayanan yöntemdir.

De jure yöntemi: İnsanların sürekli ikamet ettikleri adresinin esas alınmasına dayalı yöntemdir.

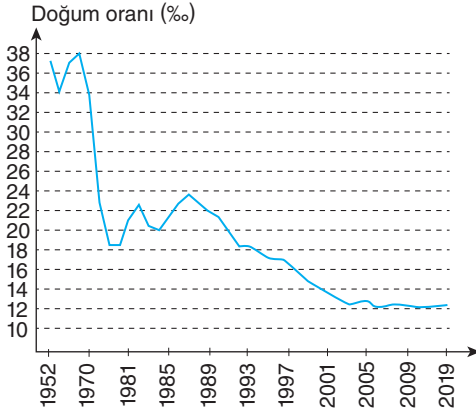
Bu sayım yöntemleri ile ilgili,

- İç göçün fazla olduğu ülkelerde de facto yöntemiyle sayım yapıldığında yerel ölçekte sayım sonuçları kısa sürede güncelliğini yitirebilir.
- De jure yöntemiyle yapılan nüfus sayımından olumlu sonuç alabilmek için iletişim olanaklarının gelişmiş olması ve kayıtların düzenli tutulması gerekir.
- Daha kesin sonuçlar verdiği için gelişmiş ülkelerde de facto yöntemi tercih edilmektedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

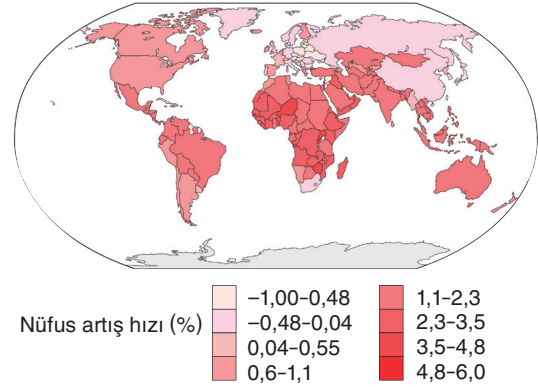
2. Aşağıdaki grafik 1952-2019 yılları arasında Çin'de doğum oranlarını göstermektedir.

Yalnızca grafikteki verilerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Doğum oranları 1970 yılına kadar çok yüksektir.
B) 1970'li yıllarda doğum oranlarında çok hızlı bir düşüş yaşanmıştır.
C) Verilen tüm yıllarda doğum oranları azalma eğilimi göstermiştir.
D) 2005 yılından itibaren doğum oranları oldukça istikrarlıdır.
E) 2001'den önce doğum oranlarında dalgalanmalar olmuştur.

3. Aşağıda dünya nüfus artış hızı haritası (%) verilmiştir.

Bu haritadan yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Afrika kıtasında nüfus artış hızı çok yüksektir.
B) Bazı Avrupa ülkelerinde nüfus artış hızı negatiftir.
C) Güney ve Güneybatı Asya ülkelerinde nüfus artış hızı çok yüksektir.
D) Genelde az gelişmiş ülkelerde nüfus artış hızı daha yüksektir.
E) Dünyada nüfus yoğunluğu en yüksek olan ülkeler Güney Amerika'da yer almaktadır.

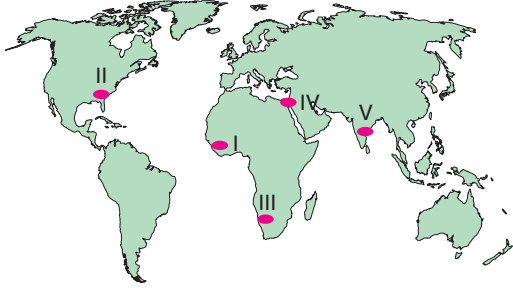
4. Nüfusun özellikleriyle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Gelişmemiş ülkelerde hizmet sektöründe çalışan sayısı gelişmiş ülkelere azdır.
B) Gelişmiş ülkelerde yaşlı bağımlı nüfus, gelişmemiş ülkelerde ise genç bağımlı nüfus daha fazladır.
C) Göç gönderen ülkeler ile yakın zamanda savaş yaşamış ülkelerde kadın nüfus oranı fazladır.
D) Gelişmiş ülkelerde yaşam süresi uzun ve ortalama yaş yüksektir.
E) Gelişmiş ülkelerde okuryazar oranı yüksek, lise ve üniversite mezunlarının oranı fazladır.

5. Aşağıdakilerden hangisi nüfus artış hızının yüksek olmasının doğurduğu olumsuz sonuçlardan biri değildir?

- A) Demografik yatırımlar artar.
- B) Doğal kaynakların tüketimi artar.
- C) İş gücü ucuzlar.
- D) İşsizlik ve bağımlı nüfus artar.
- E) Altyapı hizmetleri aksar.

6. Doğal nüfus artışı doğum ve ölümler arasındaki farkı ifade eder. Gerçek nüfus artışında ise doğum ve ölüm oranları ile birlikte göç durumu da dikkate alınır. Gelişmiş bölgelerde doğal nüfus artış hızı düşük olmasına karşın alınan göç miktarı genellikle fazla olduğundan gerçek nüfus artış hızı yüksek olur.

Buna göre yukarıdaki haritada numaralanmış yerlerin hangisinde nüfusun daha çok doğal yollarla arttığını söylemek doğru olmaz?

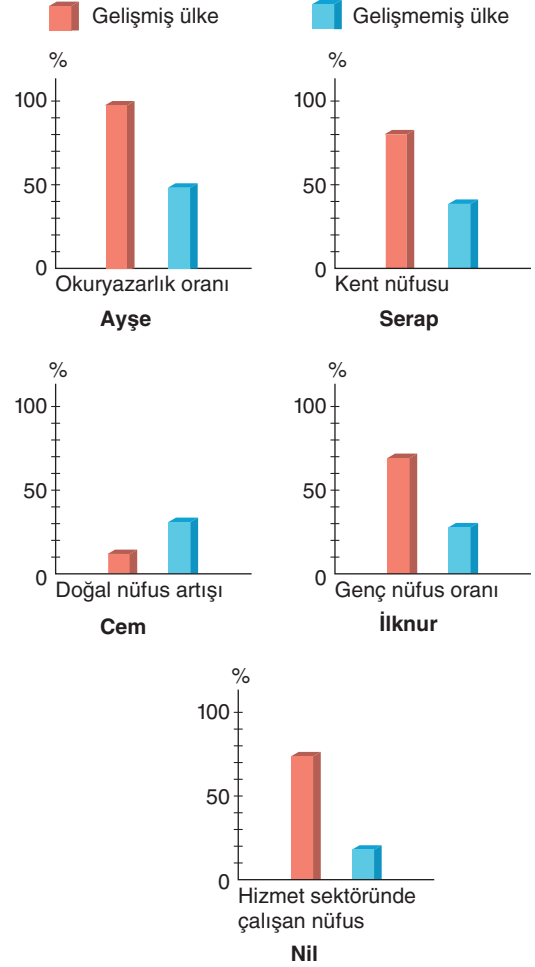
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. I. Nitelikli iş gücü fazladır.
II. Çalışan nüfusun yaş ortalaması yüksektir.
III. Teknolojiyi daha aktif kullanırlar.

Yukarıdakilerden hangileri nüfusu uzun sürede ikiye katlanan bir ülkenin özelliklerindendir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. Coğrafya öğretmeni Ali Bey öğrencilerinden gelişmiş ve gelişmemiş ülkelerin nüfus yapısını gösteren grafikler çizmelerini istemiştir. Öğrencilerin çizdiği grafikler aşağıdadır.

Buna göre öğrencilerden hangisinin çizdiği nüfusun yapısını gösteren grafik doğru değildir?

- A) Ayşe
- B) Serap
- C) Cem
- D) İlknur
- E) Nil

1065859

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Bilim insanlarına göre ilk insanlar döneminde dünya nüfusunun 200 bin civarında olduğu tahmin edilmektedir. Daha sonra daha iyi beslenmeye başlayan insanların ortalama yaşam süresi uzamış ve nüfus artış hızı artmıştır.

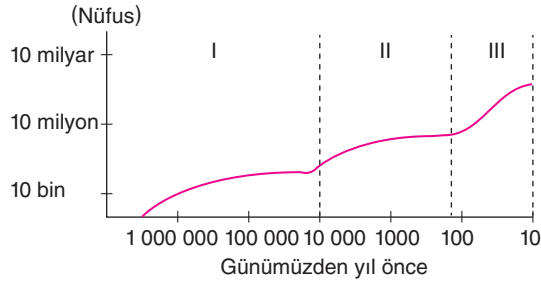
Nüfus artış hızının artmasında;

- I. insanların avlanmak için alet yapması,
- II. avcılık ve toplayıcılığın yaygınlaşması,
- III. ateşin kontrol edilmesi,
- IV. yerleşik hayata geçilmesi

olaylarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III
D) II ve IV E) I, III ve IV

2. Aşağıdaki grafikte dünya nüfusunun üç farklı dönemdeki artışı gösterilmiştir.

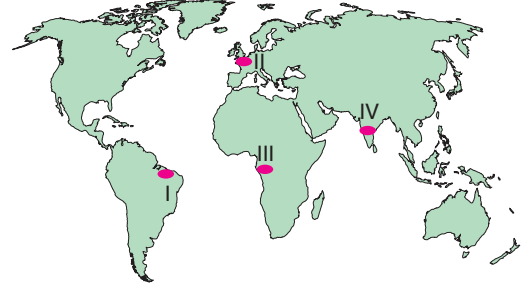
Grafikte numaralanmış dönemlerdeki nüfus artışına neden olan olaylar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

I	II	III
A) Alet yapımı	Tarım devrimi	Sanayi devrimi
B) Alet yapımı	Sanayi devrimi	Tarım devrimi
C) Tarım devrimi	Sanayi devrimi	Alet yapımı
D) Tarım devrimi	Alet yapımı	Sanayi devrimi
E) Sanayi devrimi	Alet yapımı	Tarım devrimi

3. Batı Avrupa, Doğu Asya ve Kuzey Amerika'nın doğusunda nüfusun yoğun olmasında aşağıdaki beşerî faktörlerden hangisinin etkisi daha fazla olmuştur?

- A) Tarım B) Madencilik C) Sanayi
D) Turizm E) Tarihî faktörler

4. Dünya üzerinde yağışın fazla olduğu alanların genellikle sık nüfuslandığı görülür.

Haritada numaralanmış alanlardan hangilerinin nüfusu bu genellemeye uymaz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Derste "Nüfusun Alansal Dağılışı" konusu işlenirken öğretmen bir kıta hakkında aşağıdaki bilgileri vermiştir.

- Kıtanın aritmetik nüfus yoğunluğu dünya ortalamasının oldukça altındadır.
- Nüfusun %80'inden fazlası doğu kıyısında yaşamaktadır.
- Batısında nüfusun az olması kuraklık ile ilgilidir.

Nüfusun dağılışı hakkında bu bilgilerin verildiği kıta aşağıdakilerden hangisidir?

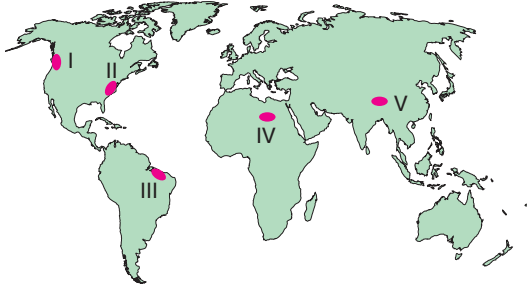
- A) Avrupa B) Kuzey Amerika
C) Asya D) Okyanusya
E) Afrika

6. Dünya'da nüfusun dağılışı doğal ve beşerî faktörlere bağlıdır.

Aşağıdakilerden hangisi dünyada nüfusun alansal dağılışını etkileyen doğal faktörlerden biri değildir?

- A) İklim
B) Yer şekilleri
C) Toprak özellikleri
D) Tarım ve hayvancılık
E) Su kaynakları

7. Dünyadaki engebeli alanların genellikle seyrek nüfuslandığı görülür.

Yukarıdaki haritada numaralanmış yerlerden hangileri bu duruma örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve V C) II ve III
D) II ve IV E) III ve V

8. Dünya'da akarsuların çevreleri tarımsal faaliyetleri kolaylaştırdığı için nüfusun yoğunlaştığı yerler arasındadır.

Aşağıdaki akarsulardan hangisinin çevresinin bu yerler arasında olduğu söylenemez?

- A) Nil B) Fırat C) Ganj
D) Kongo E) İndus

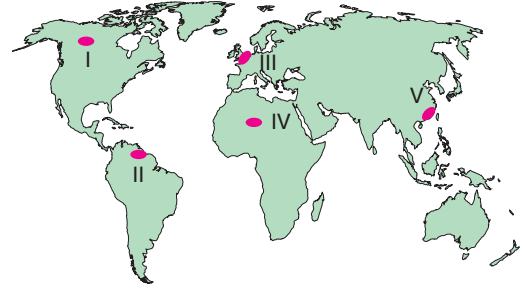
9. Aşağıda beş ülkenin nüfusu ve yüz ölçümü verilmiştir.

Ülke	Nüfus (Milyon)	Yüz Ölçümü (Bin km ²)
I.	6	200
II.	18	30
III.	14	500
IV.	80	700
V.	40	60

Aritmetik nüfus yoğunluğu, ülke nüfusunun yüz ölçümüne bölünmesiyle bulunduğu göre hangi ülkede aritmetik nüfus yoğunluğu daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki haritada beş yöre numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu yörelerin nüfuslarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. yörede yer şekillerinin engebeli olması nedeniyle nüfus seyrek.
B) II. yörede sıcaklık ve nemin yüksek olması, gür ormanların bulunmasından dolayı nüfus yüksek yerlerde toplanmıştır.
C) Sanayi ve hizmet sektörünün geliştiği III. yörede nüfus yoğundur.
D) IV. yörede kuraklığın şiddetli olması nüfusu azaltmıştır.
E) V. yörede iklimin uygun ve tarım faaliyetlerinin yoğun olmasından dolayı nüfus fazladır.

11. Aşağıdaki özelliklerden hangisine sahip olan yerlerde nüfus daha yoğundur?

- A) Ulaşımın gelişmiş olduğu yerler
B) Gür otlakların bulunduğu meralar
C) Alçakta kalan düzlükler
D) Sert karasal iklim bölgeleri
E) Sıcaklığın düşük olduğu alanlar

1065860

ÖĞRENCİ NO

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

YANITLAR

1	A	B	C	D	E
2	A	B	C	D	E
3	A	B	C	D	E
4	A	B	C	D	E
5	A	B	C	D	E
6	A	B	C	D	E
7	A	B	C	D	E
8	A	B	C	D	E
9	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E

1. Günümüzden yaklaşık on bin yıl önce başlayan Neolitik Dönem'de dünya nüfusu üç yüz milyona ulaşmıştır. Bu sayı 1800'lü yılların başlarında bir milyarı bulmuştur. Bir milyardan iki milyara çıkması yüz yirmi yıl sürmüş, iki milyardan yedi buçuk milyara ulaşması yüz yılda gerçekleşmiştir.

Son yüz yıl içinde nüfus artış hızının yükselmesinin;

- I. yaşam standartlarının yükselmesi,
- II. sağlık ve beslenme koşullarının iyileşmesi,
- III. bebek ölümlerinin azalması ve ortalama yaşam süresinin artması

faktörlerinden hangilerine bağlı olduğu söylenebilir?

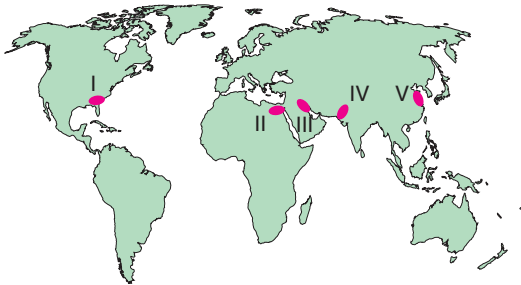
- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Dünya nüfusunda ani artışların olduğu dönemlere "sıçrama dönemi" denir. Tarihte üç büyük sıçrama dönemi yaşanmıştır.

Dünya nüfusundaki en büyük sıçrama dönemi aşağıdaki olayların hangisinden sonra gerçekleşmiştir?

- A) Coğrafi Keşifler B) Fransız İhtilali
C) Sanayi Devrimi D) Tarımsal faaliyetler
E) II. Dünya Savaşı

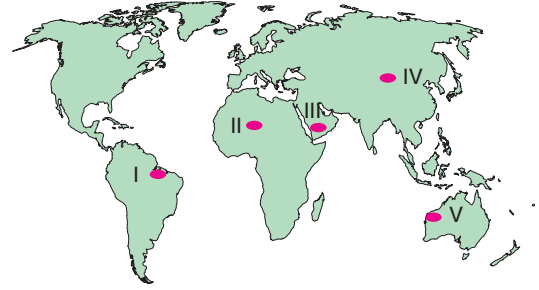
3. Nüfusun dağılışını tarihî faktörler etkiler. Dünyada tarihsel süreçte ilk yerleşmelerin bulunduğu alanların büyük bir kısmı günümüzde de nüfusun yoğunlaştığı yerlerdir.

Yukarıdaki haritada nüfusu fazla olan numaralanmış alanlardan hangisi bunlardan biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Kuraklık, yükseklik, engebe, buzullar ve sık ormanlar gibi doğal faktörler nüfuslanmanın az olmasında etkilidir.

Buna göre haritada numaralanmış alanların hangisinde nüfuslanmanın az olmasında diğerlerinden farklı bir doğal faktör etkili olmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

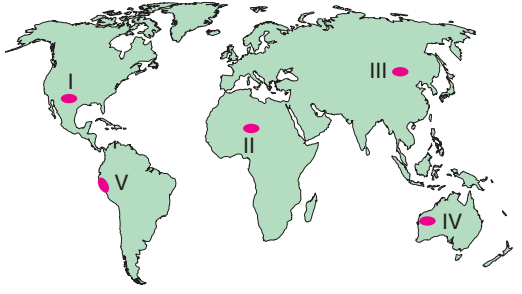
5. Aşağıdakilerden hangisi dünyanın yoğun nüfuslanmış alanlarından biri değildir?

- A) Avustralya'nın iç kesimleri
B) Güneydoğu ve Doğu Asya kıyıları
C) ABD'nin doğu kıyıları
D) Nil Deltası ve vadisi
E) Güney Amerika'nın doğu kıyıları

6. Asya kıtasında nüfusun dağılışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dünya nüfusunun yarısından fazlası bu kıtada bulunur.
B) Kıtada yer alan Hindistan ve Çin dünya nüfusunun 1/3'ünden fazlasını barındırır.
C) Kıtanın ortasındaki çöller ile Himalaya Dağları seyrek nüfusludur.
D) Aritmetik nüfus yoğunluğu en fazla olan kıtadır.
E) Güneyinde yağmur ormanlarının bulunması nüfusu azaltmıştır.

7.

Yukarıdaki haritada numaralanmış alanlardan hangisinin seyrek nüfuslanmasının nedeni kuraklık değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Dünya nüfusunun büyük bir kısmı yüksekliği 500 metreden az olan alanlarda bulunur. Fakat Amazon ve Kongo havzalarında nüfusun önemli bir kısmı 2000 metreden fazla olan alanlarda toplanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Amazon ve Kongo havzalarındaki bu durumun nedenidir?

- A) Toprak tabakasının ince ve verimsiz olması
B) Nem ve sıcaklığın fazla olması
C) Yer şekillerinin kısa mesafelerde değişmesi
D) Doğal afetlerin fazla yaşanması
E) Sanayi kuruluşlarının az olması

9. Dünya nüfusunun kıtalara dağılımı farklıdır. Kıtalarda uygun doğal ve beşerî şartların bulunduğu ülkelerde nüfus fazladır.

Aşağıdakilerden hangisi bulunduğu kıtanın nüfusu en fazla olan ülkelerinden biri değildir?

- A) Brezilya B) Nijerya C) ABD
D) Hindistan E) Norveç

10. Kanada ve Çin'in yüz ölçümleri birbirine çok yakın olmasına rağmen nüfus yoğunluğu Kanada'da 3,2 kişi iken Çin'de 138 kişidir.

Bu farklılık ülkelerin aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Nüfus miktarı B) Yeryüzü şekilleri
C) Gelişmişlik düzeyleri D) Yaşam süresi
E) İklim koşulları

11. Dünya'da nüfus artışı oranı 1750'de %0,1; 1950'de %1,1; 2000 yılında %1,7 olmuştur.

Nüfus artışı oranındaki bu değişikliğin sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ortalama yaşam süresi uzar.
B) Nüfusun ikiye katlanma süresi azalır.
C) Yaşlı nüfus oranı artar.
D) Nüfusta ani artışlar olur.
E) Ortanca yaş düşer.

12. Turizm potansiyeli yüksek olan bölgelerde turizm sezonu boyunca diğer dönemlere göre belirgin bir nüfus artışı gözlenir.

Buna göre aşağıdaki ülkelerin hangisindeki nüfus artışı diğerlerinden farklı bir sezonda gerçekleşir?

- A) Fransa B) İtalya C) Norveç
D) Yunanistan E) İspanya

1065861

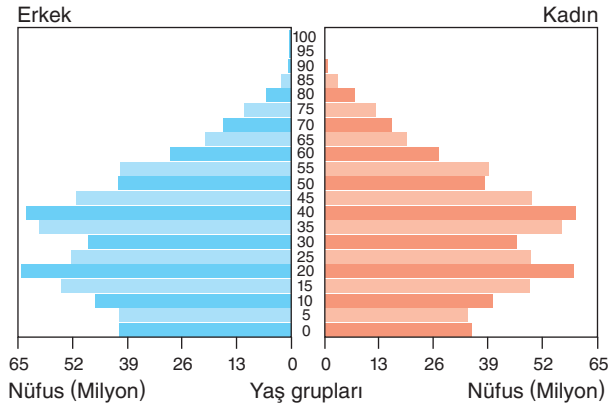
ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Nüfusun yaş ve cinsiyet yapısını gösteren grafiklere “nüfus piramitleri” denir. Nüfus piramitlerine bakılarak o ülkenin toplumsal ve ekonomik yapısı hakkında bilgi edinilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi piramitlerden elde edilecek bu bilgilerden biri değildir?

- A) Nüfusun yaş gruplarına göre dağılımı
B) Toplam nüfus miktarı
C) Kadın nüfus oranı
D) Kır ve kent nüfus oranı
E) Yaşlı bağımlı nüfus oranı

2. Aşağıda bir ülkenin nüfus piramidi verilmiştir.

Piramide bakılarak bu ülkede son 20 yılda gerçekleşen doğal nüfus artışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

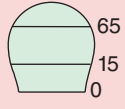
- A) Yavaşlayan nüfus artışı
B) İstikrarlı nüfus artışı
C) Çok hızlı nüfus artışı
D) Hızlı nüfus artışı
E) Durağan nüfus artışı

3. I. Arı kovanı şeklindeki nüfus piramitleri doğum ve ölüm oranlarının düşük olduğu gelişmiş ülkelere aittir.
II. Çan şeklindeki piramit belli bir süre düşük olan doğum oranlarının sonradan arttığını gösterir.
III. Asimetrik şekilli nüfus piramidi yüksek doğurganlık oranını gösterir.

Nüfus piramitlerinin şekilleriyle ilgili yukarıdaki özelliklerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

4. Aşağıdaki tabloda iki ülkenin nüfus piramidi ve bazı demografik özellikler eşleştirilmiştir.

			
I.	Zorunlu demografik yatırımlar fazladır.		✓
II.	Ham madde ihracatı fazladır.	✓	
III.	Nüfusun ikiye katlanma süresi uzunudur.		✓
IV.	Birincil sektörlerde çalışanların oranı fazladır.	✓	
V.	Genç bağımlı nüfus oranı fazladır.	✓	

Gelişim düzeyinin demografik yapıya etkisi dikkate alındığında yukarıdaki eşleştirmelerden hangisinin yanlış olduğu söylenebilir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

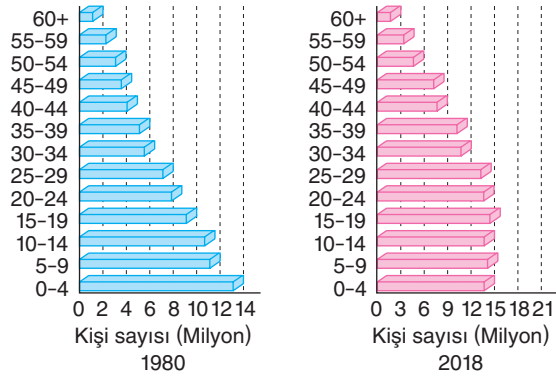
5. Aşağıda iki ülkenin nüfus piramitleri açıklanmıştır.

- X ülkesinde piramidin üst kısmı geniştir. Dar olan taban kısmı genişlemeye başlamıştır.
- Y ülkesinde piramidin tabanı geniş, üst kısmı dardır.

Buna göre bu ülkelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) X ülkesinde yaşam süresi daha uzundur.
B) Y ülkesinde çocuk nüfus oranı fazladır.
C) X ülkesinde doğum oranları sonradan artış göstermiştir.
D) Y ülkesinde yaşlı nüfus oranı azdır.
E) Y ülkesinde aktif nüfus içinde işsiz oranı azdır.

6. Aşağıda bir ülkenin 1980 ve 2018 yıllındaki nüfus piramitleri verilmiştir.

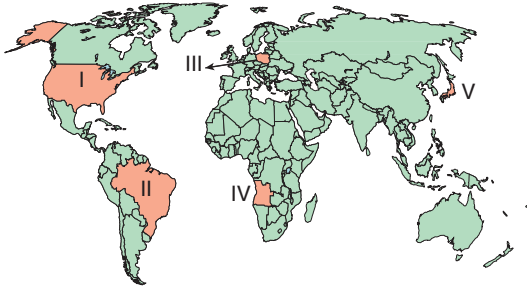
Piramitteki değişimden yola çıkılarak,

- I. Doğum oranları azalmıştır.
- II. Zorunlu demografik yatırımlar azalmıştır.
- III. Nüfus miktarı azalmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Sanayi devrimini yaşamamış olan ülkelerin nüfus piramitinin kenarları içe çöktür.

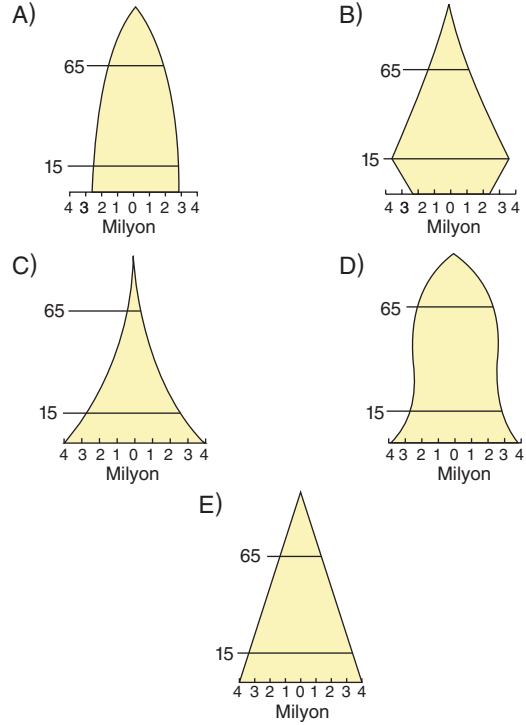
Buna göre haritada numaralanmış ülkelerden hangisi bunlardan biridir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki ülkelerden hangisinin nüfus piramidi arı kovanı biçiminde değildir?

- A) ABD B) İrlanda C) Almanya
D) İsveç E) İtalya

9. Aşağıdakilerden hangisi doğum oranı hızla düşen ve nüfus artış hızı azalan ülkenin nüfus piramidi olabilir?

1065862

ÖĞRENCİ NO

0	0	0	0	0	0
1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9

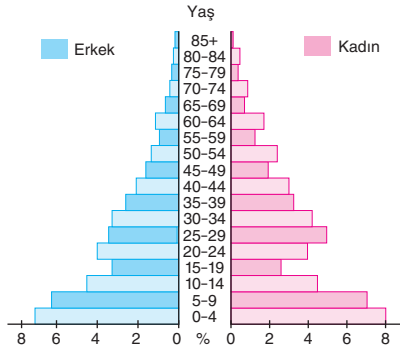
YANITLAR

1	A	B	C	D	E
2	A	B	C	D	E
3	A	B	C	D	E
4	A	B	C	D	E
5	A	B	C	D	E
6	A	B	C	D	E
7	A	B	C	D	E
8	A	B	C	D	E
9	A	B	C	D	E
10	A	B	C	D	E
11	A	B	C	D	E
12	A	B	C	D	E
13	A	B	C	D	E
14	A	B	C	D	E
15	A	B	C	D	E
16	A	B	C	D	E
17	A	B	C	D	E
18	A	B	C	D	E
19	A	B	C	D	E
20	A	B	C	D	E

1. Türkiye’de nüfus sayımlarıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğru değildir?

- A) Osmanlı Dönemi’nde ilk nüfus sayımı 1831 yılında askere alınacakların tespiti için yapılmış ve sadece erkek nüfus sayılmıştır.
- B) İlk modern nüfus sayımı 1927 yılında yapılmış ve nüfusumuz 13,6 milyon olarak tespit edilmiştir.
- C) Cumhuriyet Dönemi’ndeki ikinci sayım 1935 yılında yapılmış ve bundan sonra 1990 yılına kadar her 5 yılda bir sayım yapılmıştır.
- D) 2007 yılından sonra nüfus sayım yöntemi değiştirilmiş ve sayımlar sürekli ikamet adresine göre yapılmaya başlanmıştır.
- E) Cumhuriyet Dönemi boyunca nüfus miktarı bazı dönemlerde azalmıştır.

2. Aşağıda Türkiye’nin 1935 yılı sayım verilerine göre düzenlenmiş nüfus piramidi verilmiştir.

Bu piramitten yararlanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kadın nüfusu erkek nüfusundan fazladır.
- B) Doğum oranlarının yüksek olması piramidin tabanını genişletmiştir.
- C) Savaşların uzun sürmesi ortanca yaşı düşürmüştür.
- D) Nüfusun ülkeye dağılışı düzenli değildir.
- E) Yaşlı nüfus oranı düşüktür.

- 3. I. Hatay’ın ana vatana katılması
II. Kadınlardaki istihdam oranlarının yükselmesi
III. Kentsel nüfus oranının artması

Yukarıdakilerden hangileri 1935-1940 döneminde Türkiye’de nüfusun hızlı artmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

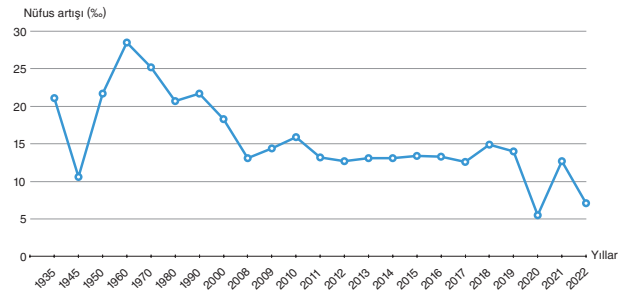
4. Aşağıda Türkiye’de nüfus artışı ile ilgili bazı durumlar ve nedenleri açıklanmıştır.

- I. Cumhuriyet’in ilk yıllarında nüfus artış hızının çok düşük olması verilen dış göçlerden kaynaklanmaktadır.
- II. Türkiye’de nüfus artış hızının en düşük olduğu dönem 1940-45 dönemidir. Bu durum II. Dünya Savaşı’nın yarattığı ekonomik ve sosyal olumsuzluklardan kaynaklanmaktadır.
- III. Türkiye’de nüfus artış hızının en yüksek olduğu dönem 1955-60’tır. Bu duruma uygulanan devlet politikaları ve sağlık hizmetlerinde meydana gelen gelişmeler neden olmuştur.

Bu durumlar ve bunları oluşturan nedenlerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Aşağıdaki grafikte Türkiye’de yıllara göre nüfus artış hızı verilmiştir.

Bu grafiğe bakılarak yapılan aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?

- A) 1960 yılında nüfus miktarı en fazladır.
- B) 1945 yılında nüfus azalmıştır.
- C) Nüfus yoğunluğu 2022 yılında en fazladır.
- D) 2013 ve 2014 yıllarında nüfus miktarı aynıdır.
- E) 2011-2018 yılları arasında nüfus miktarı değişmemiştir.

6. Türkiye’de nüfus sürekli artmıştır. Ancak nüfus artış hızı dönemler arasında büyük değişimler göstermiştir. 1985’ten itibaren nüfus artış hızı genel olarak bir azalma eğilimi içine girmiştir.

Bu eğilimin oluşmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğu söylenemez?

- A) Eğitim seviyesinin yükselmesi
B) Şehirleşmenin artması
C) Savaşlarda insan kaybının yaşanması
D) Doğum oranlarının azalması
E) Kadınların çalışma hayatına katılma oranının artması

7. Cumhuriyet Dönemi’nde nüfusta meydana gelen sayısal değişimlerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğru değildir?

- A) 1940–1945 dönemi nüfusun azaldığı tek dönemdir.
B) İlk nüfus sayımının yapıldığı 1927’den günümüze gelinceye kadar nüfus artışı hiçbir dönemde negatif olmamıştır.
C) 1935–1990 arasında her 5 yılda bir de facto yöntemiyle nüfus sayımı yapılmıştır.
D) 1960–1980 döneminde nüfus artış oranının azalması Avrupa’ya yapılan göçlerin de etkisi olmuştur.
E) 1985 yılından sonra nüfus artış oranında belirgin bir azalma yaşanmıştır.

8. I. Vergi gelirleri artar.
II. İşçi ücretleri ucuzlar.
III. Nüfusun dağılışı dengesiz olur.
IV. Sağlık ve eğitim hizmetleri yetersiz kalır.

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye’de nüfus artış hızının yüksek olmasının olumlu sonuçları arasındadır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

9. Aşağıdaki tabloda ülkemizdeki farklı yıllarda bazı uygulamalar ve nedenleri verilmiştir.

	Uygulama	Nedeni
I.	Emeklilik yaşının yükseltilmesi	Ortalama ömrün uzaması
II.	1963’ten sonra nüfus artış hızını artıran politikaların terk edilmesi	Nüfus artış hızının yüksek olmasının bazı sorunlara neden olması
III.	Son yıllarda nüfus artışını destekleyen söylemlerin yaygınlaşması	Yakın gelecekte nüfusun dinamizmini kaybedeceği endişesi
IV.	1985’ten sonra nüfus artış hızının azalması	Nüfus azaltıcı politikaların etkin şekilde uygulanması

Buna göre tabloda hangi uygulamaların nedeni doğru verilmiştir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) I, II ve III
E) II, III ve IV

10. Türkiye’de nüfus artış hızının 1960’ta %28,5 iken 1965’te %24,6 olmasında;

- I. seferberlik nedeniyle erkeklerin silah altına alınması,
II. aile planlamasına yönelik çalışmaların yapılması,
III. Avrupa ülkelerine işçi göçlerinin yaşanması

durumlarından hangileri etkili olmuştur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

1065863

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
1 0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
2 1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
3 2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
4 3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
5 4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
6 5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
7 6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
8 7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
9 8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
10 9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Türkiye’de nüfusun dağılışını etkileyen doğal faktörlerden biri de yer şekilleridir.

Yer şekilleri göz önüne alındığında aşağıdaki yerlerin hangisinde nüfusun yoğun olması beklenmez?

- A) Karadeniz’in kıyı şeridi
B) Çatalca Kocaeli Platosu
C) Malatya ve Elâzığ çevresi
D) Muğla çevresi
E) Çukurova deltası

2. Türkiye’de nüfusun yoğun olduğu yer ve temel etken ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

Yer	Temel Etken
A) İstanbul, İzmir, Kayseri	Ulaşım
B) Soma, Batman, Zonguldak	Madencilik
C) Adana, Rize, Tarsus	Sanayi
D) Bodrum, Marmaris, Datça	Turizm
E) Çukurova, Silifke, Çarşamba	Tarım

3. Ekonomik açıdan az gelişmiş olan yörelerde doğum oranları yüksek olduğu için doğal nüfus artış hızı yüksektir.

Buna göre aşağıda verilen merkezlerin hangisinde doğal nüfus artış hızının daha yüksek olması beklenir?

- A) Mersin B) Kocaeli C) Bursa
D) Bitlis E) İzmir

4. Öğretmenin “Türkiye’de genellikle yağışın az olduğu yerlerin seyrek nüfuslandığı görülür. Bana bu durumu destekleyici bazı örnekler verebilir misiniz?” sorusuna öğrencilerden,

Kemal: Menteşe Yöresi son derece kurak olduğu için seyrek nüfuslanmıştır.

Makbule: Tuz Gölü çevresi yağış azlığından dolayı seyrek nüfusludur.

Namık: Bence söylediğimize en uygun örnek Ergene havzasıdır. Oldukça kurak olduğundan nüfus seyrek.

cevabını vermiştir.

Buna göre öğrencilerden hangilerinin verdikleri yanıtlar doğrudur?

- A) Yalnız Kemal B) Yalnız Makbule
C) Yalnız Namık D) Kemal ve Makbule
E) Kemal ve Namık

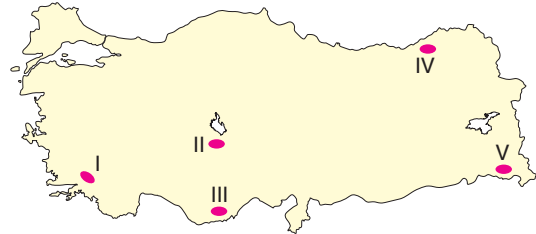
5. Aşağıda Türkiye’de bir yörede nüfuslanmanın az olmasının nedenleri verilmiştir.

- Engebe fazladır.
- Yüzey suları bakımından fakirdir.
- Tarım alanları sınırlıdır.
- Ulaşım sistemi gelişmemiştir.

Bu yöre aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Tuz Gölü çevresi B) Doğu Karadeniz çevresi
C) Yıldız Dağları D) Güney Marmara
E) Teke Platosu

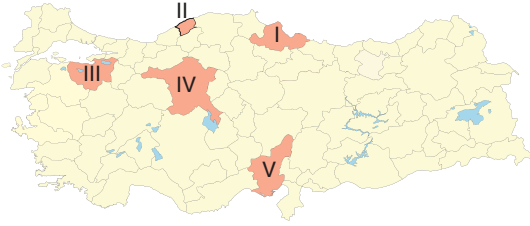
6. Aşağıdaki haritada Türkiye’de nüfus yoğunluğunun düşük olduğu bazı alanlar gösterilmiştir.

Bu yörelerin hangisinde nüfus yoğunluğunun düşük olmasında yer şekillerinin ve ulaşım olanaklarının olumsuz etkisinden söz edilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki haritada nüfus yoğunluğunun fazla olduğu bazı iller numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu illerden hangilerinin nüfus yoğunluğunda tarım ve sanayinin birlikte etkili olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

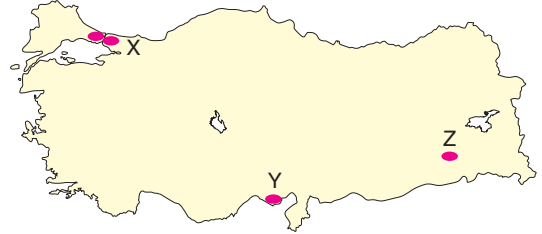
8. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de nüfus yoğunluğunu artıran faktörlerden biridir?

- A) Engebeli arazinin fazla olması
B) Akarsuların vadi tabanlarının geniş olması
C) Tuzlu ve kireçli toprakların bulunması
D) Yaz kuraklığının şiddetli olması
E) Ana yollara uzak kalması

9. Türkiye’de nüfusun alansal dağılışı üzerinde aşağıdaki faktörlerden hangisinin etkisi daha azdır?

- A) İklim özellikleri
B) Sanayi kuruluşları
C) Su kaynakları
D) Toprak özellikleri
E) Yeryüzü şekilleri

10. Türkiye’de bazı alanlarda nüfusun yoğun olmasında;
- önemli kara, deniz, demir ve hava yollarına yakın olması,
 - tarımsal faaliyetlerin yoğunlaştığı verimli ovaların bulunması,
 - maden çıkarılması ve işletilmesi
- rol oynamaktadır.

Buna göre haritada verilen X, Y ve Z yörelerinin nüfusunun yoğun olmasında I, II ve III. faktörlerden hangilerinin daha çok rol oynadığı aşağıdakilerin hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	X	Y	Z
A)	I	II	III
B)	I	III	II
C)	II	III	I
D)	II	I	III
E)	III	II	I

11. Zengin su kaynaklarına sahip olan yerlerde nüfus yoğunlaşır. Bu yüzden bazı şehirler akarsu kenarlarına kurulmuştur.

Bu şehirlere aşağıdakilerden hangisi örnek verilemez?

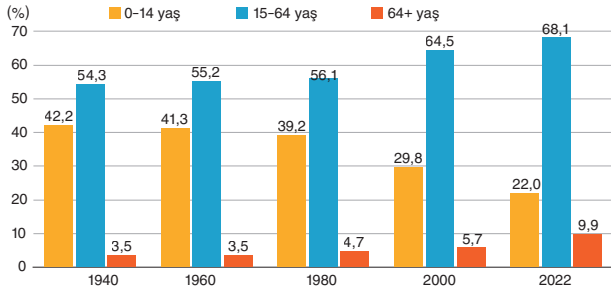
- A) Amasya B) Adana C) Edirne
D) Antalya E) Karabük

1065864

ÖĞRENCİ NO	YANITLAR
0 0 0 0 0 0	1 A B C D E 11 A B C D E
1 1 1 1 1 1	2 A B C D E 12 A B C D E
2 2 2 2 2 2	3 A B C D E 13 A B C D E
3 3 3 3 3 3	4 A B C D E 14 A B C D E
4 4 4 4 4 4	5 A B C D E 15 A B C D E
5 5 5 5 5 5	6 A B C D E 16 A B C D E
6 6 6 6 6 6	7 A B C D E 17 A B C D E
7 7 7 7 7 7	8 A B C D E 18 A B C D E
8 8 8 8 8 8	9 A B C D E 19 A B C D E
9 9 9 9 9 9	10 A B C D E 20 A B C D E

1. Aşağıdaki grafikte 1940-2022 döneminde Türkiye’de nüfusun yaş gruplarına göre dağılım oranı verilmiştir.

Grafikteki bilgilerden hareketle,

- Aktif nüfus ile genç nüfus arasındaki fark yıllar geçtikçe artmıştır.
- 1980 yılından sonra genç nüfusun toplam nüfustaki payı değişmemiştir.
- Verilen yıllar arasında en fazla oransal değişim 65+ yaş grubunda olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Aşağıdaki tabloda bazı yıllarda Türkiye’de ortalama yaşın erkek, kadın dağılımı ve ortalaması verilmiştir.

	Ortanca Yaş (Yıl)		
	Erkek	Kadın	Ortalama
1960	19,5	21,1	20,3
1970	18,6	19,4	19,0
1980	19,5	20,3	19,9
1990	21,9	22,6	22,2
2000	24,4	25,3	24,8
2010	28,7	29,8	29,2
2023	32,5	34,6	33,5

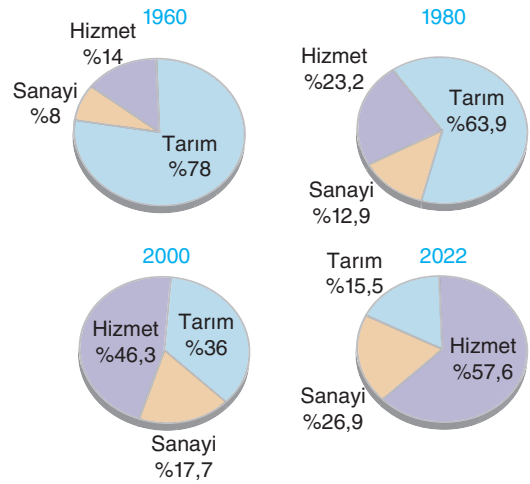
Tablodaki verilerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- 1970 yılında nüfus miktarında azalma meydana gelmiştir.
- Ortanca yaşın en fazla arttığı dönem 2000-2010’dur.
- Ortanca yaş bazı dönemlerde azalmıştır.
- Kadınlarda ortalama ömür süresi daha uzundur.
- Kadınlarda ortanca yaş her zaman erkeklerden daha yüksek olmuştur.

3. Türkiye’de okuryazarlık oranları ile ilgili verilen aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- Cinsiyetler arasında okuryazar oranındaki fark doğudan batıya doğru genellikle artar.
- Okuryazar nüfus oranı içinde üniversite mezunlarının oranı en azdır.
- Günümüzde okuryazar oranı %98 civarındadır.
- Okuryazar oranları cinsiyetler arasında farklılıklar gösterir.
- Okuryazar oranları bölgeler arasında farklılıklar gösterir.

4. Aşağıda bazı yıllarda Türkiye’de çalışan nüfusun ekonomik faaliyet kollarına göre oransal dağılışı gösterilmiştir.

Yalnızca grafiklerden yararlanılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- Tarım sektöründe çalışan nüfus oranının en fazla olduğu yıl 1960’tır.
- Sanayi sektöründe çalışanların oranı her dönemde artmıştır.
- Genel olarak hizmet sektöründeki artışlar sanayi sektöründen fazladır.
- 1960 ve 1980 yıllarında nüfusun yarısından fazlası tarım sektöründe istihdam edilmiştir.
- Tarımsal üretimde hızlı bir düşüş meydana gelmiştir.